

Paimionjoki – matka mullasta merelle

3. Ennallistamalla kohti luonnontilaa

Keskeiset käsitteet

1. Joen rakenne ja ominaisuudet
2. Valuma-alue ja ihmisen vaikutukset
3. Vesistöjen kunnostaminen
4. Luonnon monimuotoisuus ja ekologinen tila
5. Yhteiskunta ja lainsäädäntö

1. Joen rakenne ja ominaisuudet

Luonnontilainen joki

Joki, jonka rakenne ja virtausolosuhteet ovat säilyneet pääosin luonnollisina.

Virtavesi

Virtaava vesistö, kuten joki tai puro.

Virtaama

Tietyssä ajassa vesistön poikkileikkauksen läpi kulkevan veden määrä.

Soraikko

Sorasta muodostunut jokialue, joka toimii tärkeänä elinympäristönä ja kutupaikkana.

Lahopuu

Kuollutta puuainesta, joka lisää joen rakenteellista monimuotoisuutta ja tarjoaa elinympäristöjä monille lajeille.

2. Valuma-alue ja ihmisen vaikutukset

Valuma-alue

Alue, jolta vedet kerääntyvät samaan vesistöön.

Kuivatus

Toimenpiteitä, kuten ojitusta, joilla ylimääräistä vettä johdetaan pois pelloilta, metsistä tai muilta maa-alueilta.

Kuormitus

Vesistöön päätyvien ravinteiden, kiintoaineksen tai muiden aineiden aiheuttama ympäristövaikutus.

Pato

Vesistöön rakennettu rakenne, joka muuttaa veden virtausta. Patoja käytetään usein vesivoiman tuotannossa, mutta ne voivat myös estää eliöiden luontaista liikkumista joessa.

Vaelluseste

Este, joka vaikeuttaa tai estää kalojen ja muiden vesieliöiden liikkumista vesistössä. Vaelluseste voi olla ihmisen rakentama, kuten pato tai ojarumpu, tai luonnollinen, kuten jyrkkä putous.

3. Vesistöjen kunnostaminen

Ennallistaminen

Toimia, joilla ihmisen muuttamaa ympäristöä palautetaan luonnontilaisemmaksi.

Virtavesikunnostus

Toimenpiteitä, joilla parannetaan ja palautetaan perattujen, suoristettujen tai patoamien jokien ja purojen luonnonmukaista tilaa ja eliöstön elinolosuhteita.

Koskikunnostus

Virtavesien kunnostamista esimerkiksi lisäämällä kiviä, soraa ja parantamalla kalojen kulkumahdollisuuksia.

Kutusoraikko

Kalojen lisääntymiseen soveltuva sora-alue.

4. Luonnon monimuotoisuus ja ekologinen tila

Ekologinen tila

Kuvaa, kuinka hyvässä kunnossa vesistö on eliöiden ja luonnon toiminnan kannalta.

Luonnon monimuotoisuus

Lajien, elinympäristöjen ja ekosysteemien moninaisuutta. Monimuotoisessa luonnossa elää paljon erilaisia eliölajeja, ja tarjolla on erilaisia elinympäristöjä, kuten metsiä, niittyjä, jokia ja kosteikkoja.

Elinympäristö (habitaatti)

Paikka, jossa laji elää ja löytää tarvitsemansa resurssit.

Ekosysteemi

Eliöiden ja niiden elinympäristön muodostama kokonaisuus, jossa kaikki vaikuttavat toisiinsa.

Vaelluskala

Kalalaji, joka vaeltaa elinkiertonsa aikana eri vesistöjen välillä. Esimerkiksi taimen ja lohi lisääntyvät joessa, viettävät osan elämästään järvessä tai meressä ja palaavat lopulta synnyinjokeensa kutemaan.

5. Yhteiskunta ja lainsäädäntö

EU:n ennallistamisasetus

Euroopan unionin säädös, jonka tavoitteena on parantaa heikentyneiden luontokohteiden, kuten jokien, metsien ja kosteikkojen tilaa.

